

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/416/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6709211429
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6709211429.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Podhorovej a členov senátu Mgr. Emy Novodomcovej a JUDr. Petra Prievodu v právnej veci navrhovateľky R. F., rod. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXX, Y., zastúpená JUDr. Petrom Poláčekom, advokátom, Medený Hámor 15, Banská Bystrica, proti odporcovi R. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXX, Y., zastúpený JUDr. Jozefom Školníkom, advokátom, AK Mierová 2, Veľký Krtíš, o rozvod a úpravu práv a povinností k maloletému R. F., nar. XX. XX. XXXX a k maloletej Z. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXX, Y., zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny K., pracovisko M., na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 12C/179/2009-159 zo dňa 27. 06. 2012 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom R. a Z. F. na čas po rozvode m e n í tak, že maloletý R. F., nar. XX. XX. XXXX a maloletá Z. F., nar. XX. XX. XXXX sa zveruje na čas po rozvode do striedavej výchovy a starostlivosti oboch rodičov v dvojtýždňových intervaloch počnúc prvým pondelkom od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že túto začne poskytovať matka maloletých.

Vyživovaciu povinnosť rodičov k maloletým deťom súd neurčuje.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom manželstvo rodičov mal. detí rozviedol. Na čas po rozvode mal. R. a mal. Z. zveril do výchovy a opatery otca. Matke uložil povinnosť prispievať na výživu detí po 100,-- € mesačne k rukám otca od právoplatnosti rozhodnutia. Rozhodnutie o zverení mal. detí do osobnej starostlivosti otca súd odôvodnil tým, že u matky jej pracovné zaradenie v zahraničí nie je isté, a preto nerozhodoval ani o striedavej starostlivosti v trvaní dvoch týždňov. Naopak u otca mal súd za to, že je schopný postarať sa o mal. deti, pričom v priebehu školského roka sa jedná o starostlivosť v priebehu soboty a nedele nakoľko deti študujú mimo bydliska. Počas prázdnin je otec schopný starostlivosť o deti zabezpečiť. Súd prihliadol aj na skutočnosť, že matka sa mienila odsťahovať zo spoločného bytu k sestre do rodičovského domu a súdu nebolo známe, či deti tam budú mať zabezpečenú riadnu starostlivosť. Pri určení výživného súd prihliadol na zárobky dosahované matkou v rozpätí od 328,76 € do 466,65 € s tým, že ak bude pracovať v zahraničí, jej príjem bude podstatne vyšší. Styk matky s deťmi neupravoval, lebo podľa vyjadrenia otca môže sa styk realizovať neobmedzene. O náhrade trov konania súd rozhodol s poukazom na ust. § 144 O. s. p..

Rozsudok okresného súdu odvolaním napadla matka vo výrokoch týkajúcich sa úpravy práv a povinností rodičov voči maloletým deťom na čas po rozvode. Matka vytykala, že okresný súd pri rozhodovaní vychádzal len zo skutočností a dôvodov, ktoré účastníci uviedli už pri samotnom podaní návrhu resp. pri ich ústnych podaniach dávno pred vynesení rozsudku. Súd sa vôbec nezaoberal ani nevykonal

dokazovanie podľa aktuálneho stavu, lebo ak by tak urobil, mohol zjavne dospieť aj k iným skutkovým zisteniam. Vo veci nebola vykonaná konfrontácia účastníkov a vôbec neboli vypočutí ani prípadní svedkovia, ktorí by vypovedali v prospech resp. v neprospech tvrdení navrhovateľky alebo odporcu. Podľa matky nastali zo strany súdu aj prietahy v konaní, lebo cca za 3 roky nedošlo k vydaniu rozhodnutia v merite veci. Za nepochopiteľné matka považuje nariadenie až dvoch znaleckých dokazovaní pri rozhodovaní ohľadom úpravy práv a povinností k mal. deťom, keď súd nezohľadnil ani jeden z nich, keď z oboch posudkov viac menej vyplynulo zverenie mal. detí do výchovy matke resp. do striedavej starostlivosti účastníkov. Súd zveril mal. deti do výchovy a opatery otca bez akéhokoľvek konkrétneho reálneho dôvodu. Súd sa vôbec nezaoberal otázkou, či je otec vôbec spôsobilý postarať sa o výchovu detí, či je schopný zabezpečiť im samostatne varenie, upratovanie, žehlenie, pranie atď., ktoré doteraz výlučne vykonáva len matka. Matka je presvedčená o tom, že súd mal vypočuť aj mal. deti, ktoré sú vzhľadom na svoj psychický a fyzický vývoj zjavne spôsobilé rozhodnúť sa o tom, ktorý z rodičov by sa mal o ne po rozvode starať, komu by mali byť zverené do výchovy a opatery a v neposlednej rade, ktorý z rodičov by mal spravovať ich majetok. V tejto súvislosti sa mal súd zamerať aj na zistenie kto z rodičov sa deťom viac venoval, trávil s nimi väčšinu voľného času, lebo všetky dôkazy by totiž nasvedčovali tomu, že rozhodne to nebol otec. Matka rozhodnutie okresného súdu považuje za nezákonné v napadnutej časti, lebo nebolo vykonané dokazovanie v potrebnom rozsahu a vykonané dôkazy boli vyhodnotené súdom nesprávne, a preto súd prijal aj nesprávny právny záver. Matka navrhla, aby rozsudok okresného súdu odvolací súd buď zrušil, alebo aby ho zmenil tak, že mal. deti budú zverené do výchovy a opatery matke pre čas po rozvode s povinnosťou otca prispievať na výživu mal. detí po 150,-- € mesačne.

Kolízny opatrovník sa v plnom rozsahu pridržiaval písomných a ústnych vyjadrení. Doporučil, aby odvolací súd mal. deti na čas po rozvode zveril do striedavej osobnej starostlivosti rodičov s intervalom dvoch týždňov. Kolízny opatrovník akceptoval v plnom rozsahu znalecký posudok vypracovaný U.. Y., ktorý je v súlade aj s ich zisteniami. Súdna znalkyňa zdôraznila, že obaja rodičia sú schopní vychovávať svoje deti, majú vytvorený primeraný hodnotový systém čoho výsledkom je schopnosť zabezpečovať ich riadnu výchovu. Deti sú v centre pozornosti svojich rodičov, ktorí sa snažia saturovať ich všetky potreby a obaja kladú dôraz na rozvoj ich schopností. V rodine sú vytvorené silné citové väzby medzi rodičmi a deťmi a vzájomne aj medzi deťmi. Kolízny opatrovník súhlasil s odporúčením znalkyne, aby mal. deti neboli v prípade rozvodu rodičov rozdelené od seba.

V písomnom vyjadrení otec prejavil stotožnenie sa s rozhodnutím okresného súdu, ktorý veľmi objektívne zvážil všetky dôvody, na základe ktorých rozhodol, keď mal. deti zveril do jeho výchovy a starostlivosti a matku zaviazal prispievať na ich výchovu a výživu po 100,-- € mesačne. Znalecké posudky ohľadom zverenia mal. detí jednému, či druhému z rodičov sa podstatne líšili, znalkyňa U.. Y. poukázala na to, aby sa deti nerozdeľovali a zostali spolu u jedného, či druhého z rodičov v rámci striedavej starostlivosti, nakoľko sú na seba výrazne citovo viazané. Naopak, U.. K. odporučila, aby dcéra bola zverená matke a syn otcovi. Otec poukázal aj na svoje schopnosti starať sa o deti ako i na to, že pôsobil ako zástupca rodičov v Rade školy pri Základnej škole a Materskej škole v Y. a v súčasnosti pôsobí ako vedúci B. M. v G., ktorá funkcia mu bola zverená z dôvodu záujmu a obetavého vzťahu k výchove detí. Všetky športové, umelecké a študijné úspechy mal. detí sú výsledkom dlhoročného aktívneho záujmu a starostlivosti otca o svoje deti. Matka takýto záujem o ich výchovu nemá, nezvládla by starostlivosť o deti, nakoľko s tým nemá žiadne skúsenosti, odkiaľ sa tejto činnosti venoval len a len otec. Matkin životný štýl, nočný život, návštevy diskoték, časté návštevy priateľiek, časté striedanie nálad ako i zamestnaní, nevyrovnaná a hlavne nekludná povaha a psychická labilita by na deti mali výrazný negatívny vplyv, pokiaľ by boli zverené do jej výchovy. Otec tvrdil, že ovláda všetky domáce práce ako je varenie, upratovanie, pranie a pod., vie sa postarať o deti s plným komfortom. Prehlásenie matky, že sa s deťmi chce odsťahovať k svojim príbuzným, a že si hľadá prácu v zahraničí, boli práve okolnosti, ktoré primáli súd k tomu, aby deti zveril do výchovy a starostlivosti otca, aby boli naďalej vychovávané v prostredí, na aké boli zvyknuté od malička a najmä, aby neboli rozdelené. V súčasnosti matka sa nikam neodšťahovala, prácu v zahraničí si zatiaľ nenašla, naďalej žije v spoločnej domácnosti s otcom a maloletými deťmi bez akýchkoľvek problémov. Otec je z týchto dôvodov presvedčený, že okresný súd rozhodol správne a zodpovedne, keď mu deti zveril do opatery a výchovy, preto navrhol potvrdiť prvostupňové rozhodnutie. Trovy konania si neuplatnil.

Krajský súd ako súd odvolací vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. preskúmal, po nariadení pojednávania a doplnení dokazovania výsluchom účastníkov, maloletých detí a kolízneho opatrovníka, oboznámením sa s písomným stanoviskom matky k vyjadreniu otca, s pripojenými prílohami, rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch zmenil z týchto dôvodov:

Záujmom mal. detí nepochybne je, aby boli predovšetkým v starostlivosti obidvoch rodičov, a ak to nie je možné, potom u toho z rodičov, ktorý má na to lepšie predpoklady, okrem iného uznáva rolu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že aj ten druhý je dobrým rodičom. Nemožno vylúčiť, že práve medzi rodičmi, ktorí nie celkom dobre komunikujú a to zvlášť v období po rozvode manželstva, je striedavá starostlivosť podnetom a motiváciou k tomu, aby sa snažili čo najviac kooperovať. Striedavá starostlivosť núti rodiča, ktorý nebol tejto forme naklonený a na ktorého strane chýba ochota ku komunikácii, aby svoje správanie zmenil. Inak sa môže stať, že skutočne dôjde ku zmene výchovy a zvereniu detí do výchovného prostredia druhého rodiča. Nekomunikatívnosť rodičov je výrazne nežiadúci jav pre osobnostný vývoj a duševné zdravie mal. detí. Akákoľvek striedavá osobná starostlivosť predpokladá zo strany rodičov predovšetkým toleranciu, spoločnú vôľu a schopnosť spolu komunikovať a spolupracovať a najmä nezapájať mal. deti do svojich vzájomných problémov. Odvolací súd zdôrazňuje, že záujem mal. detí musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí. Základným zmyslom starostlivosti rodičov by mal byť tento záujem. Doplneným dokazovaním bolo preukázané, že o bežný chod domácnosti či už varenie, upratovanie, pranie atď. sa aj po rozvode manželstva doteraz stará matka. Otec sa vyjadril, že tieto činnosti je schopný vykonať aj on. Obe mal. deti sú v súčasnosti vo veku blízkom dospelosti, čiže sú schopné samostatne sa vyjadriť ku tak závažnej otázke, akou je otázka, ktorý z rodičov by sa mal o ne na čas po rozvode až do dosiahnutia plnoletosti osobne starať. Obe mal. deti za najvhodnejší spôsob považovali striedavú výchovu oboch rodičov o ne, a k tomu názoru detí sa priklonil aj odvolací súd pri svojom rozhodnutí. Spôsobu takejto výchovy nasvedčuje skutočnosť, že rodičia i deti naďalej žijú v spoločnej domácnosti, mal. deti cez týždeň bývajú na internátoch, domov prichádzajú len na víkend. Deti vzhľadom na svoj vek sú už samostatné, v dôsledku čoho aj osobná starostlivosť rodičov o deti v tom pravom slova zmysle nie je už takej intenzity, ako keď boli malé. Deti majú aj svoje mimoškolské záujmy v oblasti, ktorej nachádzajú zo strany rodičov podporu. Tvrdenia otca o správaní matky a jeho argumentácia bola vyhodnotená ako účelová, pretože nemá ani skutkové, ani právne opodstatnenie. Súčasný spôsob spoluzitia rodiny nasvedčuje tomu, že za najvhodnejší spôsob ich výchovy je, aby sa na nej podieľali obaja rodičia a to v dvojtýždňových intervaloch. Odvolací súd okrem hodnotenia osobnostných predpokladov rodičov prihliadol aj na výchovno-citovú viazanosť detí na rodičov, ako aj na potrebu zachovania súrodeneckých vzťahov. V súčasnom štádiu vývoja oboch mal. detí zostáva jedine už na rodičoch, ako sa zhostia zabezpečenia osobnej starostlivosti o ne. Odvolací súd apeluje na oboch rodičov, aby sa snažili obmedziť nepriaznivé vplyvy svojho rozchodu na mal. deti so zreteľom na to, že ich prvoradým záujmom bude práve záujem mal. detí na harmonickom porozvodovom vzťahu, ich schopnosti komunikovať a prejavovať k obom deťom láskyplný a výchovne zvládnutý postoj. Zverením mal. detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov bolo rešpektované ich právo na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a právo na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s oboma rodičmi. Danému stavu s prihliadnutím na stabilitu výchovného prostredia najlepšie zabezpečí striedanie po dvoch týždňoch, s čím súhlasili aj mal. deti aj ich matka. Odvolací súd výživné neurčil vzhľadom na časový rozsah striedavej starostlivosti o mal. deti, pričom vychádzal aj zo zistenia, že nielen osobné ale aj majetkové a zárobné pomery rodičov sú približne rovnaké, a preto náklady spojené so starostlivosťou o deti sú povinní hradiť zo svojho bez príspevia druhého rodiča.

Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.